

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

ПРОГРАМА за родова рамноправност на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2022 година

Декември, 2021 година

Програма за родова рамноправност
и недискриминација

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен Весник на РМ“ бр. 5/02), член 14 став 1 и став 2 од Законот за еднакви можности на мажите и жените – пречистен текст („Службен Весник на РМ“ бр.201/2015) и член 37 од Статутот на Општина Делчево („Службен Гласник на Општина Делчево“ бр. 15/2013), Советот на Општина Делчево, на третата седница, одржана на ден 28.12.2021 година, донесе

ПРОГРАМА

на еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2022 година

1. ВОВЕД

Родовата рамноправност во Република Северна Македонија, е загарантирана со Уставот од 1991 година и како фундаментално човеково право претставува една од најважните цели и приоритети за државата. Покрај Уставот, родовата рамноправност е предвидена и регулирана и во други законски прописи и меѓународни договори кои претставуваат составен дел од нашиот правен поредок :

- Декларација за правата на човекот (1948 год.)
- Меѓународна конвенција за политички права на жените – еднакви права за двата пола (1952 год.)
- CEDAW Конвенција на ООН- Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација на жената (1979 год.)
- Пекиншката декларација и платформата за акција –рамноправност , развој и мир (1995 год.)
- Европската повелба за еднаквост помеѓу мажите и жените (2006г.). Општина Делчево ја потпиша на 8 Март 2018 година
- Член 9, Устав на Република Македонија/ граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба;
- Истамбулската конвенција – конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство,
- Закон за еднакви можности на жените и мажите, пречистен текст / („Службен весник на РСМ“ бр. 201/2015)
- Закон за заштита од вознемирување на работно место / Службен весник на РСМ,бр. 2013
- Закон за спречување и заштита од насилство врз жените и семејното насилство /Службен весник на РСМ 24/21
- Закон за спречување и заштита од дискриминација / Службен весник на РСМ 258/20
- Стратегијата за родова еднаквост на Р.С. Македонија
- Националниот план за акција за родова рамноправност

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Оваа Програма е усогласена со националните законски и стратешки определби како и со стратешките определби на Општина Делчево предвидени во Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за период 2020-2022 („Сл.гласник на Општина Делчево бр.11/2019) и Акцискиот план на Општина Делчево за имплементација на регионалната стратегија за родова еднаквост 2020-2022 бр.09-1840/1 од 27.09.2019 година, („Сл.гласник на Општина Делчево бр.11/2019

2. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ

- 2.1 Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита, родовата рамноправност и недискриминација
- 2.2. Зајакнување на свеста на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје;
- 2.3. Промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница
- 2.4 Влијанието на климатски промени врз квалитетот на животот на жените и мажите
- 2.5. Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство
- 2.6. Интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите;

2.1 Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита, родовата рамноправност и недискриминација

Унапредувањето на човековите права, родовата еднаквост и недискриминацијата се трајни задачи на сите општествени фактори. Република Северна Македонија, согласно со своите уставни определби, но и како земја кандидат за членство во ЕУ, во изминатите години презеде бројни активности на законодавен и функционален план за унапредување на севкупната состојба со човековите права, а во тој правец и на правата на жената и унапредувањето на родовата еднаквост.

Затоа неопходно е континуирано да се работи на информирањето и едукација за правата и родовата еднаквост, запознавање со законската легислатива за заштита на тие права преку спроведување на кампањи и многубројни активности, насочени кон подигнување на свеста и знаењето на јавноста за дискриминација по основ на пол, со цел за воспоставување на општество на еднакви можности и отстранување на сите облици на дискриминација.

Проблемот на неостварување на основните човекови права на жените во Општина Делчево а посебно проблемот на неостварување на правата од работен однос, веќе подолго време е присутен во нашата општина. проблемот е поприсутен кај жените во руралните средини и жените од ромска националност. Имено постои недоволно познавање на можностите за пристап до информации, документи и материјали за човековите права и начинот на кој истите можат да се остварат. Во истиот контекст е и проблемот од недостаток на човечки ресурси во институциите кои ги третираат човековите права. Посебен проблем е остварувањата на правата

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

од работен однос кој е се поприсутен во приватните конфекции, каде најмногу се вработени жените (минимална плата, загарантиран платен одмор, прекувремена работа, мизерни услови за работа и т.н.). Сето тоа доведе до појава на потребата од преземање на мерки и активности за поголема информираност на жените за можностите кои ги нуди правната легислатива за поефективно остварување на човековите права и заштита од дискриминација.

Општина Делчево континуирано дејствува на полето на :

- Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита и родовата рамноправност ,

- Препознавање на дискриминацијата врз основа на пол на пазарот на труд (во согласност со законските одредби), како и информирање за системите за заштита и казнување на кршењето на тоа право.

Активности кои ќе се реализираат:

- Организирање на работилници/трибини за градење на капацитетите кај жените да си ги бараат своите права, преку подигнување на нивото на свесноста

- Обезбедување на правна помош и подигнување на правната писменост со цел унапредување на правната заштита на жената во случај на повреда на нејзините права

- Организирање на обуки/трибини за препознавање на дискриминацијата врз основа на пол на пазарот на труд (во согласност со законските одредби), како и информирање за системите за заштита и казнување на кршењето на тоа право

2.2. Зајакнување на свеста на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје

Здравјето е фундаментално човеково право. Секој има право на највисоко ниво на физичко и ментално здравје. Во Република Северна Македонија во последните години се посветува огромно внимание на здравјето на жените и се подготвуваат и имплементираат различни програми, но статистиките и понатаму покажуваат по однос на малигните заболувања за висока стапка на морталитет од заболувања на рак на дојка и матка кај жената, што во прв ред се должи на нивното ненавремено откривање во раната фаза, кога шансите за излекување се поголеми.

Затоа со цел за превенција и заштита на здравјето на жената и понатаму неопходно е континуирано подигање на свеста на жените за грижа за сопственото здравје, вклучително репродуктивното здравје, планирање на семејство и сексуално здравје преку спроведување на кампањи, едукативни предавања и други многубројни активности.

Во нашата општина не постои анализа на зачестеноста и обемот на заболувања на рак на дојка и воопшто преваленца на канцерогени заболувања на женски репродуктивни органи, најризична годишна група на жените кои ги зафаќа болеста како и статистичките податоци на бројот на пријавени и интервенирани случаи. Врз основа на овие податоци општината би можела да ја увиди потребата за набавување на мамограф , апарат кој е и те како потребен за навремено детектирање на болеста, превентивата на истата а со тоа и подобрување на здравствената заштита на жените посебно тие кои живеат во руралните средини и ромската етничка заедница. Затоа ќе настојуваме да се воведат пракса еднаш во неделата специјалистот радиолог во Делчево да врши прегледи ехо на дојка и да ги чита снимките од направените мамографски прегледи. Исто така во општината недостасуваат медицинските услуги на доктор специјалист

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

ортопед и уролог што представува голем предизвик за населението воопшто а посебно за постарата популација и жени со бебиња, кои спаѓаат во најчести корисници на овој тип на медицинските услуги.

Од истражувањата кои се направени последните години констатирани се следните проблеми:

- Зголемување на процентот на малигните и други болести поврзани за репродуктивното здравје на жената,,
- Зголемување на процентот на малигните и други болести поврзани со заболувања на простатата кај мажите;
- Ниска свест и на жените и на мажите за редовни лекарски контроли;
- Неедуцирани млади за сексуално преносливите болести;

Активности кои ќе се реализираат:

- Обезбедување на организирани прегледи ехо на дојка во Здравниот дом Гоце Делчев во Делчево,
- Обезбедување на организирани прегледи поврзани со заболувања на простатата кај мажите во Здравниот дом Гоце Делчев во Делчево,
- Организирање на трибини/едукативни предавања за превенција и заштита на здравјето на жената
- Организирање на настани по повод: април месец на јавното здравје, октомври месец за подигање на свеста за рано откривање на рак на дојка, ноември месец посветен на машкото здравје

2.3. Промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница

Родовиот јаз во стапките на активност и вработеност, родова сегрегација на професиите (на хоризонтално и вертикално ниво), пониското учество на жените на позициите на одлучување и моќ, остануваат предизвици кои ќе бидат земени во предвид како приоритетни во периодот кој следи, со цел за унапредување на родовата еднаквост во општественото и економското живеење. Учество на жените во јавниот/политичкиот живот и во органите на управување во нашата општина е следната:

	Жени	Мажи	Вкупно
Градоначалник/чка	0	1	1
Пратеник/чка	1	1	2
Членови на Советот	7	8	15
Членови на УО	25	17	42
Претседатели на УЗ и МЗ	0	26	26
Директори/ки на локални институции	2	4	6
Директори/ки на државни институции/ПЕ	3	13	26

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

За постигнување на зајакнување на жените и нивно подеднакво учество во сите сфери на јавниот и приватниот живот, од суштинска важност е да се обезбеди и осигура рамноправност на жените во споделувањето на власта и активно учество во креирањето на политиките, одлучувањето на сите нивоа од јавниот и политичкиот живот. Сето тоа во нашата општина е на многу ниско ниво. Тоа се гледа од застапеноста на жените во органите на управување во сите сфери од јавниот живот. Дополнителен проблем е и ниската свест и заинтересираност на жените за учество во креирањето на јавните политики. Исто така постои и недоволно вреднување на жените кандидати за нивно активно вклучување во процесите на одлучување, посебно од страна на политичките партии. Потребно е преземање на мерки и активности за подигање на свеста за потребата од поактивно вклучување на жените во процесите на одлучување и креирањето на јавните политики

Активности кои ќе се реализираат:

- организирање средби со локалните административни единици (месни и урбани заедници) во Делчево, заради создавање на услови за учество на жените и маргинализираните групи во процеси за креирање и имплементирање на локални јавни политики,
- организирање на трибини/настани со цел намалување на социјалната исклученост на жените од јавниот и политичкиот живот со учество на етаблирани жени во јавниот и политичкиот живот
- Одржување на средби со сите претставници на женските форуми од политичките партии со цел поттикнување на учество и зголемување на вклученоста на жените во политичките партии и раководни функции во политичките партии

2.4 Влијанието на климатски промени врз квалитетот на животот на жените и мажите

Според UNFCCC дефиниција на климатските промени: "климатски промени се промени кои се предизвикани директно или индиректно од човечка активност и влијаат на составот на атмосферата и придонесуваат за природните климатски промени".

Директните последици од климатските промени се појави на: поплави, суши, пожари, ерозија на земјиште, појава на свлечишта, ладни и топлински бранови, екстремни температурни разлики, непредвидливи временски услови, обилни дождови (големи количини на дожд на единица површина во одреден кус период), снежни бури и други настани.

На краток или долг рок овие последици предизвикуваат: неизвесност на изворот на приход/средства за живеење, човечки и материјални загуби, ограничувања на природните ресурси (пожари на големи површини шуми, загрозување на биодиверзитетот, загуби на животни и др.), недостаток на вода и енергија, оштетување на инфраструктурата (мали хидроцентрали, домови, патишта, далеководи, телефонска инфраструктура и сл.), промена во биолошката разновидност, последици по здравјето на луѓето (наглите температурни промени предизвикуваат промени во притисокот, срцеви нарушувања, мозочни удари и сл.), миграција, губење на обработливо земјиште, губење на културно и природно наследство.

Во случаи кога достапноста на природните ресурси, како дрва, обработливо земјиште и основни природни ресурси е намалена како директно влијание од климатските промени, можностите за

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

заработка на семејствата се ограничени. Ова често доведува до присилна миграција на работна сила (мажите) и зголемување на обврските на жените во домаќинствата (да обезбедат храна и вода за децата и повозрасните, да се грижат за нивните потреби итн).

Маргинализираните заедници, особено жените врзани за своите домови каде што се грижат за помалку мобилни членови на семејството, со поголема веројатност страдаат и умираат од ефектите од катастрофи поврзани со климата, вклучително невремиња и поплави.

Нискиот социо-економски статус, небезбедните домови и условите на животната средина ги прават жените поранливи на поплави.

На земјоделските полиња, екстремни топлински настани и високи температури можат да предизвикаат прекумерна дехидрираност, главоболки, заболувања на бубрезите и топлотен удар кај изложените работници, кои најчесто се жени.

Поврзаноста помеѓу климатските промени и родот е комплексна и динамична, и не се однесува само на ранливоста од негативните влијанија од климатските промени, туку и на прилагодливоста кон тие влијанија, како и пронаоѓање на начини за намалување на емисиите на стакленичките гасови кои ги предизвикуваат климатските промени.

Ублажувањето/спречувањето или „митигацијата“ на климатските промени значи првенствено намалување или спречување на емисиите на стакленички гасови и одржливо користење на природните ресурси. Ова значи употреба на нови технологии и обновливи извори на енергија, употреба на опрема што е енергетска поефикасна или промена во управувањето со енергијата и нејзината потрошувачка.

Мерките можат да бидат комплексни: од урбанистичко планирање на цели градови, до мали интервенции како замена на печки, замена на возило со возило со помали емисии на CO₂, подобро управување на отпадот, одржлив развој во земјоделието и сточарството, до уредување на патеки за велосипеди и пешаци.

Прилагодувањето или “адаптацијата” кон климатските промени претставува процес на прилагодување кон реалната или очекуваната промена на клима и нејзините ефекти. Адаптацијата се обидува да ги намали или избегне штетите, односно да најде начини за искористување на постојните можности. Во некои природни системи, човечката интервенција може да го олесни прилагодувањето на очекуваната клима и нејзините ефекти“.

(Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)).
Пример за предвидливо прилагодување може да биде кога еден земјоделец ќе одлучи да одгледува житарки на кои им треба помалку вода, знаејќи дека климата во иднина ќе стане сè посува.

Аспекти кои треба да се земат во предвид при донесување на одлука и креирање на политики, акциони планови и мерки за намалување или прилагодување кон климатските промени:

- Влијанијата од последиците од климатските промени врз мажите и жените;
- Допринос кон климатските промени;
- Различни способности за ублажување на климатските промени на индивидуално ниво;
- Перцепции и ставови кон климатските промени;
- Влијанија на предложените/спроведените политики и мерки врз мажите и жените;
- Родово учество во донесување на одлуки.

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Најважно е:

- да се соберат и анализираат родово сензитивни податоци;
- да се консултираат жени, како и мажи, корисници, претставници на граѓанското општество за проблемите и решенијата;
- да се формулираат мерки и активности кои ќе обезбедат учество на жените, особено како корисник на програмата, но и во процесите на донесување одлуки;
- да се предвидат родово чувствителните индикатори и да се примени родово одговорно финансирање.

Активности кои ќе се реализираат:

- Родова анализа на проценката на штетите од пожарите и влијанието врз жените и мажите (дали некој изгубил работа, се преселиле од местото, заболеле од некоја болест како последица од чадот, ако се занимавале со собирање на шумски тревы и плодови- кои се штетите, штети за пчеларите и сл)
- Едукација на земјоделци што се занимаваат со земјоделие (не само регистрираните земјоделци) за прилагодување на земјоделието кон климатските промени и примена на нови сорти или методи на садење, на наводнување, компостирање во домашни услови, справување со штетници на органски начин, и сл)
- Организирање на курс за жени и мажи за давање на прва помош и справување со елементарни непогоди (пожари, поплави,...) и техники за гасење на пожари
- Организирање на дополнителни здравствени систематски прегледи на пожарникарите кои беа вклучени во гаснењето на пожарите во насока на спречување на белодробни заболувања
- Кампања во средните и основните училишта: „И јас сум дел од решението за справување со климатските промени!„ На часови биологија или слично учениците дискутираат за проблемот и предлагаат мерки. На веб страната на општината може да има краток опис како секој може поединечно да ги намали емисиите на стакленички гасови и да се поканат средношколците со име и презиме да напишат мерки кои ќе ги почитуваат.
- Јавна кампања за можностите за употреба на алтернативни извори на енергија

2.5. Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство

Насилството врз жените и мажите значи секој акт на родово базирано насилство кое резултира со или е веројатно да резултира со физичка, сексуална или психолошка штета или страдање на жртвата, вклучувајќи и закани за такви акти, принуда или своеволно лишувања од слобода, без разлика дали се случуваат во јавниот или приватниот живот.

Статистиката покажува дека жртви на родово базирано насилство се најчесто жените и децата. Затоа е потребно да се зголеми свесноста кај пошироката јавност за проблемот со насилството /да се подобри информираноста за превенција и заштита од секаков вид на насилство. Институциите надлежни да помогнат и излезат во пресрет на жртвите на родово базирано насилство, имаат многу ниска доверба кај граѓаните почнувајќи од самиот чин на пријавување на злосторството па се до згрижување на жртвите.

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Во практиката се стретнуваат сите видови на семејно насилство врз жените: сексуално, физичко, психичко и економско. Најдоминантен облик на насилство е психичкото насилство. Но проблем е неговото пријавување а со тоа и преземањето на санкции спрема извршителот. Постојат правни мерки за спречување на насилството, но недоволната информираност на жените за постоење на истите доведува до ниска свест за пријавување на случаите на семејно насилство. Недоволната доверба кон институциите кои го третираат семејното насилство, дополнително го усложнува пријавувањето на семејното насилство. Според информациите од Центарот за социјална работа во Делчево, кај нас сеуште е на многу ниско ниво свеста за пријавување на семејното насилство посебно психичкото и сексуалното. Затоа се потребни мерки за подигање на јавната свест кај жените за навремено пријавување на сите видови на насилство.

Се подоминантен облик на родово базирано насилство е врсничкото насилство кај децата (булингот) и насилството на интернет (сајбер булинг). Потребни се работилници со цел младите да се заштитат од насилството на интернет и медиумски да се описменат. Медиумската писменост има за цел младите да ги препознаат лажните вести и да се направи превенција од градење на родови стереотипи но и отпор од омраза и врсничко насилство. Потребно е младите да се информираат како да се справуваат со информациите кои им се пласираат на медиумите, да се запознаат со механизмите за заштита и постапување во случај на штета од лажните вести и каде да се обратат.

Активности кои ќе се реализираат:

- организирање на настани за подигнување на јавната свест и одговорност за организирано делување во борбата против родово базирано насилство (полиција, ЦСР, општина, НВО и др.) и враќање на довербата кај граѓаните,
- континуирана соработка и вклучување на медиумите во подобрување на информираноста на јавноста за алармантноста на проблемот,
- организирање на трибини/едукативни предавања за подигање на свеста кај граѓаните, руралните жени за навремено пријавување на сите видови семејно насилство, постоечката правна заштита и казнените санкции,
- организирање на трибини/едукативни предавања на учениците за спречување на врсничкото насилство кај децата (булингот), опасноста од насилството на интернет (сајбер булинг) и обуки за медиумска писменост.

2.6. Интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите;

Локалната власт има клучна улога во намалување на нееднаквостите и промовирањето на вистинско еднакво општество.

Комисијата за еднакви можности (КЕМ) - како постојано работно тело при Советот на Општина Делчево исто така има важна улога во воведувањето на родовиот концепт во сите програмски документи кои се донесуваат на седниците на Советот. Наделжноста на КЕМ е утврдена со Статутот на Општина Делчево. Мандатот на КЕМ како и на другите постојани работни тела – комисии при Советот на Општината е четири години.

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Процес на креирање на Комисијата за еднакви можности помеѓу мажите и жените при Советот на општина Делчево: Идејата и потребата за формирање на Комисијата за еднакви можности помеѓу мажите и жените при Советот на општина Делчево произлезе како резултат на соработката на Сојузот на организација на жени од Македонија (СОЖМ) и Одделението за еднакви можности помеѓу мажите и жените при Министерството за труд и социјална политика, со жените од општината. Во 2003 година од страна на Организација на жени од Македонија - огранок Делчево, Здружението на вешти жени - Делчево, Форумот на жени од ЛДП, Локалниот клуб на жени од СДСМ, Унијата на жени од ВМРО-ДПМНЕ од Делчево, жени од ДА, се покрена иницијатива за формирање на Комисијата. Поточно на 21.03.2003 г. на 21 седница на Советот на општина Делчево е донесена Одлука за формирање на Комисија за унапредување на рамноправноста помеѓу половите. Комисијата броеше седум члена од кои 3 члена од Советот и 4 надворешни членови. Подоцна со конституирањето на новиот Совет на општина Делчево, на 31.08.2005 г. се донесе одлука за формирање на Комисија за еднакви можности помеѓу мажите и жените, како постојана комисија при Советот на општина Делчево. Оттогаш па до денес со секој состав на Советот на општината се формира и КЕМ. Денешната Комисија за еднакви можности на жените и мажите е формирана со Одлука на Советот на Општина Делчево бр.09-2218/1 од 15.11.2021 година.

Доколку сакаме да изградиме заедница што се базира на еднаквост, многу е битно локалната власт и КЕМ целосно да ја земе во предвид половата димензија и да ја вметне во своите правила на управување, организација и практично работење. Во денешницата и во иднината, вистинската еднаквост помеѓу мажите и жените е исто така клучот за нашиот економски и социјален успех - не само на локално туку и национално ниво.

Основна цел на овој документ е да се подобри статусот на жените и да се обезбеди континуиран развој во реализацијата на родовата рамноправност.

Активности кои ќе се реализираат:

- Организирање на работилници за членовите на КЕМ и општинската администрација за изработка на стратешки документи за родова еднаквост на жените и мажите (ревидирање на Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за период 2020-2022 („Сл.гласник на Општина Делчево бр.11/2019) и Акцискиот план на Општина Делчево за имплементација на регионалната стратегија за родова еднаквост 2020-2022 бр.09-1840/1 од 27.09.2019 година),
- Организирање на обуки за членовите на КЕМ и вработените во општинската администрација, за воведување на родово одговорно буџетирање во Општина Делчево и родово анализа на програмите на ЕЛС,
- Организирање на јавни дебати за креирање на родово одговорен Буџет, со МЗ и УЗ, НВО и претставници на засегнатите страни,

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

3. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА АКТИВНОСТИТЕ

1. Област на делување: Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита, родовата рамноправност и недискриминација				
Активности	Индикатори	Одговорни институции	Буџет/извор на финансирање	Временска рамка
<p>1.1 Организирање на работилници/трибини за градење на капацитетите кај жените да си ги бараат своите права, преку подигнување на нивото на свесноста</p> <p>1.2 Обезбедување на правна помош и подигнување на правната писменост со цел унапредување на правната заштита на жената во случај на повреда на нејзините права</p> <p>1.3 Организирање на обуки/трибини за препознавање на дискриминацијата врз основа на пол на пазарот на труд (во согласност со законските одредби), како и информирање за системите за заштита и казнување на кршењето на тоа право</p>	<p>Листа на присутни учесници на работилниците/трибините (колку мажи-колку жени)</p> <p>Колку мажи – колку жени побарале правна помош</p> <p>Листа на присутни учесници на обуките/трибините (колку мажи-колку жени)</p>	<p>KEM HBO</p> <p>KEM HBO</p> <p>KEM HBO</p>	<p>18.000 ден. Буџет на општина Проектни активности на HBO</p> <p>9.000 ден. Буџет на општина Проектни активности на HBO</p> <p>12.000 ден. Буџет на општина Проектни активности на HBO</p>	<p>Март, Јуни и Октомври 2022</p> <p>Континуирано</p> <p>Март и Ноември 2022</p>
2. Област на делување: Зајакнување на свеста на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје				
Активности	Индикатори	Одговорни институции	Буџет/извор на финансирање	Временска рамка
2.1 Обезбедување на	Број на жени на кои е	KEM	Здравен дом	Еден ден во

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

<p>организирани прегледи ехо на дојка во Здравниот дом Гоце Делчев во Делчево(др.специјалист радиолог)</p>	<p>звршено преглед</p>	<p>Здравен дом НВО</p>	<p>Гоце Делчев</p>	<p>неделата 12 месеци</p>
<p>2.2 Обезбедување на организирани прегледи поврзани со заболувања на простатата кај мажите во Здравниот дом Гоце Делчев во Делчево (др.специјалист уролог),</p>	<p>Број на мажи на кои е звршено преглед</p>	<p>КЕМ Здравен дом НВО</p>	<p>Здравен дом Гоце Делчев</p>	<p>Еден ден во месецот 12 месеци</p>
<p>2.3 Организирање на трибини/едукативни предавања за превенција и заштита на здравјето на жените и мажите со учество на др-специјалисти од разни области</p>	<p>Листа на присутни учесници на трибините (колку мажи-колку жени)</p>	<p>КЕМ Здравен дом НВО</p>	<p>12.000 ден. Буџет на општина Проектни активности на НВО</p>	<p>Октомври, Ноември 2022</p>
<p>2.4 Организирање на настани по повод: април месец на јавното здравје, октомври месец за подигање на свеста за рано откривање на рак на дојка, ноември месец посветен на машкото здравје,</p>	<p>Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)</p>	<p>КЕМ Здравен дом НВО</p>	<p>24.000 ден. Буџет на општина Проектни активности на НВО</p>	<p>Април 2022</p>
<p>3. Област на делување: Промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница</p>				
Активности	Индикатори	Одговорни институции	Буџет/извор на финансирање	Временска рамка
<p>3.1 Организирање средби со локалните</p>	<p>Број на присутни учесници на настаните</p>	<p>Претседатели на МЗ и УЗ</p>	<p>3.000 ден. Буџет на</p>	<p>Јануари-</p>

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

административни единици (месни и урбани заедници) во Делчево, заради создавање на услови за учество на жените и маргинализираните групи во процеси за креирање и имплементирање на локални јавни политики,	(колку жени)	мажи-колку	КЕМ	општината	Декември 2022
3.2 Организирање на трибини/настани со цел намалување на социјалната исклученост на жените од јавниот и политичкиот живот со учество на етаблирани жени во јавниот и политичкиот живот	Број на учесници (колку жени)	присутни на настаните мажи-колку	КЕМ НВО	3.000 ден. Буџет на општината	Март-Јуни 2022
3.3 Одржување на средби со сите представници на женските форуми од политичките партии со цел поттикнување на учество и зголемување на вклученоста на жените во политичките партии и раководни функции во политичките партии	Број на учесници (колку жени)	присутни на настаните мажи-колку	КЕМ Претседатели/к и на партии и женски форуми	3.000 ден. Буџет на општината	Јануари-Декември 2022
4. Област на делување: Влијанието на климатски промени врз квалитетот на животот на жените и мажите					
Активности	Индикатори		Одговорни институции	Буџет/извор на финансирање	Временска рамка
4.1 Родова анализа на проценката на штетите од пожарите и влијанието врз жените и мажите	Број на податоци	собрани (родово разделени)	Општина Делчево ЦУК	/	Јануари-Јуни 2022
4.2 Едукација на земјоделци што се	Број на учесници на едукациите		ПЕ за земјоделие	2.000ден. Буџет на	Јануари-Март2022

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

<p>занимаваат со земјоделие (не само регистрираните земјоделци)</p> <p>4.3 Организирање на курс за жени и мажи за давање на прва помош и справување со елементарни непогоди (пожари, поплави,...) и техники за гасење на пожари</p> <p>4.4 Организирање на дополнителни здравствени систематски прегледи на пожарникарите кои беа вклучени во гаснењето на пожарите во насока на спречување на белодробни заболувања</p> <p>4.5 Кампања во средното и основните училишта: „И јас сум дел од решението за справување со климатските промени!„</p> <p>4.6 Јавна кампања за можностите за употреба на алтернативни извори на енергија</p>	<p>Број на учесници на курсевите</p> <p>Број на прегледани пожарникари</p> <p>Број на учесници во кампањата, број на посетители на настаните кои се дел од кампањата</p> <p>Број на учесници во кампањата, број на посетители на настаните кои се дел од кампањата</p>	<p>НВО</p> <p>КЕМ ОО Црвен крст ТППЕ</p> <p>Општина Делчево</p> <p>КЕМ ООУ и СОУ</p> <p>Општина Делчево Мин.за животна средина Мин. за економија</p>	<p>Општина Делчево</p> <p>2.000ден. Буџет на Општина Делчево</p> <p>34.000ден. Буџет на Општина Делчево</p> <p>12.000ден. Буџет на Општина Делчево ,НВО</p> <p>12.000ден. Министерства</p>	<p>Април 2022</p> <p>Континуирано</p> <p>Март 2022</p> <p>Март-Јуни 2022</p>
---	--	--	--	--

5. Област на делување: Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство

Активности	Индикатори	Одговорни институции	Буџет/извор на финансирање	Временска рамка
<p>5.1 Организирање на настани за подигнување на јавната свест и одговорност за</p>	<p>Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)</p>	<p>КЕМ НВО ПС,ЦСР</p>	<p>12.000 ден. Буџет на општината</p>	

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

<p>организирано делување во борбата против родово базирано насилство(полиција, ЦСР, општина, НВО и др.) и враќање на довербата кај граѓаните,</p> <p>5.2 континуирана соработка и вклучување на медиумите во подобрување на информираноста за јавноста алармантноста на проблемот,</p> <p>5.3 организирање на трибини/едукативни предавања за подигање на свеста кај граѓаните, руралните жени за навремено пријавување на сите видови семејно насилство, постоечката правна заштита и казнените сакнции,</p> <p>5.4 организирање на трибини/едукативни предавања на учениците за спречување на врсничкото насилство кај децата (булингот), опасноста од насилството на интернет (сајбер булинг) и обуки за медиумска писменост.</p>	<p>Број на објави на медиумите/социјалните мрежи</p> <p>Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)</p> <p>Број на присутни ученици на настаните (колку мажи-колку жени)</p>	<p>КЕМ Одговорно лице за односи со јавноста</p> <p>КЕМ НВО</p> <p>КЕМ ООУ и СОУ</p>	<p>Проекти на НВО</p> <p>28.000 ден. Буџет на општината</p> <p>12.000 ден. Буџет на општината Проекти на НВО</p> <p>18.000 ден. Буџет на општината Проекти на НВО</p>	<p>Ноември 2022 16 дена активизам за борба против родово базирано насилство</p>
6. Област на делување: Интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите				
Активности	Индикатори	Одговорни	Буџет/извор	Временска

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

		институции	на финансирање	рамка
<p>6.1 Организирање на работилници за членовите на КЕМ и општинската администрација за изработка на стратешки документи за родова еднаквост на жените и мажите (ревидирање на Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за период 2020-2022 и Акцискиот план на Општина Делчево за имплементација на регионалната стратегија за родова еднаквост 2020-2022</p>	Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)	КЕМ НВО	48.000 ден. Буџет на општината Проекти на НВО	Септември- Ноември 2022
<p>6.2 Организирање на обуки за членовите на КЕМ и вработените во општинската администрација, за воведување на родово одговорно буџетирање во Општина Делчево и родово анализа на програмите на ЕЛС,</p>	Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)	КЕМ НВО	18.000 ден. Буџет на општината Проекти на НВО	Мај-Јуни 2022
<p>6.3 Организирање на јавни дебати/форуми за креирање на родово одговорен Буџет, со МЗ и УЗ , НВО и преставници на засегнатите страни</p>	Број на присутни учесници на настаните (колку мажи-колку жени)	КЕМ Сектор за финансиски прашања	6.000 ден. Буџет на општината	Септември- Октомври 2022

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

--	--	--	--	--

4. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма ќе биде обезбедено од донации, проекти и средства од Буџетот на Општина Делчево .

За активностите од областите, што не ги опфаќа Програмата, а кои со својата актуелност, квалитет и општествен интерес ќе се појават дополнително во текот на 2022 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства во Буџетот на Општина Делчево.

5. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Предлагач на Програмата е Комисијата за еднакви можности при Советот на Општина Делчево.

Реализацијата и следењето на активностите од оваа Програма ќе се одвива преку Одделението за јавни дејности при Општина Делчево, а надзорот на спроведувањето ќе го врши Комисијата за еднакви можности на жените и мажите.

Програмата влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Делчево“.

Број 09- 2535/1
Од 28.12.2021 година

СОВЕТ НА ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
Претседател
Гоце Попов

